



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 173/05-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. júna 2005 predbežne prerokoval sťažnosť P. S., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 285/94 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 127/1997, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť P. S. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2005 doručená sťažnosť P. S., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 285/94 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 127/1997. Sťažovateľ doplnil predmetnú sťažnosť o nové právne relevantné dôkazy podaním doručeným ústavnému súdu 7. apríla 2005, súčasťou ktorého boli aj priložené listinné materiály.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že ústavný súd 19. januára 2005 uznesením sp. zn. III. ÚS 18/05 rozhodol o odmietnutí jeho sťažnosti z 30. decembra 2004 vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom v konaní o návrhu na obnovu konania vedeného pod sp. zn. 3 Cb 111/03 s odôvodnením, že obnova (na základe návrhu sťažovateľa ešte z 9. marca 2003) pôvodného súdneho konania sp. zn. 29 Cb 285/94 vedeného na tomto krajskom súde nebola v čase podania jeho sťažnosti všeobecným súdom povolená, a teda v tomto štádiu nemohlo dôjsť k porušeniu jeho označených základných práv.

Medzitým 21. marca 2005 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Cb 111/03 z 1. marca 2005, ktorým návrh sťažovateľa na obnovu konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 29 Cb 285/94 zamietol. Dôvodom zamietnutia návrhu zo strany súdu bola skutočnosť, že sťažovateľ podal návrh na obnovu konania po uplynutí objektívnej trojročnej lehoty počítanej od právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

Podľa sťažovateľa zamietnutím návrhu na obnovu konania krajským súdom došlo k splneniu podmienky vzniku jeho právnej neistoty, a teda aj k porušeniu jeho označených základných práv. Navyše, sťažovateľ tvrdí, že konaním a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 29 Cb 285/94 z 30. januára 1997 a rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 127/97 zo 4. septembra 1997 bolo porušené aj jeho vlastnícke právo zaručené v čl. 20 ústavy, pretože bol v rozpore so zákonom a ústavou zbavený majetku (neoprávnený výber peňažných prostriedkov z účtu vedeného v S. s., a. s.).

Sťažovateľ zotrúvajúc na svojom stanovisku, že existujú nové právne významné skutočnosti v roku 2003, ktoré bez vlastnej viny nemohol vedieť a použiť v pôvodnom právoplatne skončenom (5. novembra 1997) konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 29 Cb 285/94, a teda obnova konania je podľa neho dôvodná (a zachovanie lehoty na

podanie odvolania voči zamietnutiu návrhu preukazuje v súlade s § 228 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku podaním trestného oznámenia na konajúceho sudcu krajského súdu), 30. marca 2005 podal proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Cb 111/03 z 1. marca 2005 o zamietnutí návrhu na obnovu konania odvolanie. Súčasne toho istého dňa podal trestné oznámenie voči vo veci vybavujúcemu sudcovi krajského súdu a urgoval obnovu trestného konania sp. zn. Pn 193/94 vo veci podozrenia z trestného konania zodpovedných pracovníkov S. s., a. s.

Sťažovateľ za tým účelom žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 285/94 a najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 127/1997, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 250 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia v nevyčíslenej výške.

## II.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti predpísané v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť

porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 140/03).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 285/94 a najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 127/1997.

V texte sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že zo strany uvedených všeobecných súdov došlo aj k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 3 a čl. 47 ods. 3 ústavy. V sťažnosti je návrh výroku rozhodnutia jasne oddelený od jej ostatných častí.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom. Viazanosť návrhom sa zvlášť vzťahuje na návrh výroku rozhodnutia (petit), v ktorom je sústredené, čo chce sťažovateľ konaním dosiahnuť. Preto ústavný súd pokladá v okolnostiach prípadu tvrdenie o porušení práv sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 3 a čl. 47 ods. 3 ústavy za súčasť jeho právnej argumentácie, a teda o nich výslovne nerozhoduje.

Ústavný súd z písomnej dokumentácie sťažovateľa k jeho už skôr podanému podaniu vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 51/98 zistil, že sťažovateľ sa domáhal podaním z 27. mája 1993 na krajskom súde voči S. s., a. s., B. a Č., a. s., B. zaplatacia čiastky 442 320 Sk, ktorá mala byť bez jeho vedomia v rozpore s podmienkami manipulovania s účtom, ktorého bol spoluvlastníkom, neoprávnenými prevodmi poukázaná v prospech inej fyzickej osoby na iný účet v inom peňažnom ústave. Krajský súd ako prvostupňový súd žalobu sťažovateľa zamietol rozsudkom sp. zn. 29 Cb 285/94 z 30. januára 1997 a tento rozsudok ako vecne správny potvrdil následne najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Obo 127/97 zo 4. septembra 1997.

Návrhom na obnovu konania z 9. marca 2003 sa sťažovateľ domáhal, aby krajský súd povolil obnovu konania (konanie o povolení obnovy konania vedené pod sp. zn.

3 Cb 111/03) vzhľadom na zistenie nových právne významných skutočností preukazovaných sťažovateľom v prílohe listom S. s., a. s., zo 14. augusta 2003.

Obnova konania je prípustná len z dôvodov ustanovených v § 228 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne, alebo obnovu konania povolí (§ 234 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, II. ÚS 813/00).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov“ zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01).

Účel označeného základného práva v občianskom súdnom konaní možno definovať aj ako potrebu, aby u osoby, o ktorej občianskom práve alebo záväzku má rozhodnúť súd, bol stav jej právnej neistoty odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím v primeranej lehote. Pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku môže byť toto právo porušené v zásade len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (I. ÚS 64/00, III. ÚS 191/02).

V občianskoprávnej veci sťažovateľa v konaní krajského súdu vedeného pod sp. zn. 29 Cb 285/94 už bolo právoplatne rozhodnuté (5. novembra 1997). Z obsahu sťažnosti ako aj jej doplnenia vyplýva, že obnova konania na základe návrhu sťažovateľa nebola v čase podania jeho sťažnosti ústavnému súdu povolená, a zároveň z nej nevyplýva, že by uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Cb 111/03 z 1. marca 2005 o zamietnutí návrhu na

obnovu konania nadobudlo právoplatnosť (doteraz nebolo rozhodnuté o odvolaní sťažovateľa).

V konaní o návrhu na obnovu konania v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania, nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože nejde o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci. Takéto rozhodnutie už bolo totiž vydané v pôvodnom konaní, v zmysle § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku predstavuje prekážku veci rozhodnutej a túto nemožno prejednávať znova. Právna istota už bola nastolená právoplatným rozhodnutím a trvá do prípadného povolenia obnovy konania.

Prekážka veci rozhodnutej odpadne len nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania podľa § 235 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď súd bez ďalšieho návrhu vec znovu prejedná. V tomto štádiu už preto ide o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku, odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím o návrhu na zmenu rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní, a teda o aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Pretože o návrhu sťažovateľa na obnovu konania z 9. marca 2003 krajský súd nerozhodol právoplatne povolením obnovy konania a zamietnutie návrhu na obnovu konania z 1. marca 2005 ešte nie je právoplatné v dôsledku sťažovateľom podaného odvolania (o ktorom bude rozhodovať najvyšší súd), nemôže u neho ani dôjsť k porušeniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti opäť (podobne uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 18/05) odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ namietol porušenie aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (v časti týkajúcej sa spravodlivého súdneho konania) a domáhal sa vyslovenia porušenia vlastníckeho práva

zaručeného v čl. 20 ústavy. Podľa neho krajský súd v konaní sp. zn. 29 Cb 285/94 a najvyšší súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Obo 127/1997 konali v rozpore so zákonom a povahou a intenzitou väd, ktoré im vytýka, mali porušiť tieto jeho základné práva.

Ústavný súd pripomína, že rozhodnutia všeobecných súdov môžu byť zásadne zmenené, prípadne zrušené len z dôvodov uvedených v Občianskom súdnom poriadku a iba na základe riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré majú účastníci k dispozícii v rámci všeobecného súdnictva. Úlohou ústavného súdu však nie je zastupovať alebo alternovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje len na kontrolu zlučiteľnosti účinkov tejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou.

Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov z dôvodov tvrdených sťažovateľom môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by malo za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

V okolnostiach prípadu sťažovateľ podal mimoriadny opravný prostriedok, návrh na obnovu konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 29 Cb 285/94 právoplatne skončeného rozsudkom tohto prvostupňového súdu z 30. januára 1997 a potvrdeného rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 127/97 zo 4. septembra 1997. Napriek tomu, že krajský súd uznesením sp. zn. 3 Cb 111/03 z 1. marca 2005 zamietol návrh sťažovateľa na obnovu konania v dôsledku sťažovateľom podaného odvolania [postupujúc podľa § 228 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku], predmetné rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť. O odvolaní sťažovateľa rozhodne najvyšší súd (doteraz o ňom nebolo rozhodnuté).

Podľa § 235 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v prípade právoplatného povolenia obnovy konania súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Podľa ods. 2

citovaného ustanovenia ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne uznesením návrh na jeho zmenu. Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, nové rozhodnutie nahradí pôvodné rozhodnutie.

Ústavný súd by sa mohol sťažnosťou zaoberať len v prípade povolenia obnovy konania sp. zn. 29 Cb 285/94.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že o požadovanej ochrane základného vlastníckeho práva sťažovateľa podľa čl. 20 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodovali a stále ešte rozhodujú všeobecné súdy v civilnom procese, čo zásadne vylučuje právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené podľa zásady subsidiarity zakotvenej v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vo vzťahu k ústavnému súdu je okrem toho sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie vyššie uvedených základných práv samotnými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu v merite veci, podaná aj oneskorene.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 22/02 uvádza: „Sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.“

V okolnostiach prípadu je zjavné, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 29 Cb 285/94 z 30. januára 1997 o zamietnutí žaloby sťažovateľa o zaplatenie 442 320 Sk s príslušenstvom v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 127/97 zo 4. septembra 1997 v konaní o odvolaní nadobudol právoplatnosť 5. novembra 1997, teda oveľa skôr, ako dva mesiace pred 29. marcom 2005, keď sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2005